

WAGA RÓWNOWAGI - BYŁO BŁOTO, BĘDZIE ZŁOTO!

MARCIN SIUCHNO

GIMNAZJUM, BIOLOGIA

III ETAP EDUKACYJNY

PUNKTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ: I, III, IV

IV. EKOLOGIA

X. GLOBALNE I LOKALNE PROBLEMY ŚRODOWISKA

SUGEROWANY CZAS

45 min.

CELE

- ⊗ WYJAŚNIENIE MŁODZIEŻY, NA CZYM POLEGA WYMIERNA WARTOŚĆ PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO,
- ⊗ WSKAZANIE, CO MOŻE BYĆ ALTERNATYWĄ DLA EKSPLOATACJI ZASOBÓW NATURALNYCH.

METODY

- ⊗ POGADANKA,
- ⊗ BURZA POMYSŁÓW,
- ⊗ PRACA KONCEPCYJNA, PROJEKT.

PRZYGOTOWANIE ZAJĘĆ – ŚRODKI I MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- ⊗ MATERIAŁ POMOCNICZY – TEKST,
- ⊗ PISAKI,
- ⊗ KARTKI PAPIERU A3,
- ⊗ TEKST ŹRÓDŁOWY.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WSTĘP

5 MIN.

Jaką wartość ma przyroda? Czy można na niej zarobić? Z pewnością możemy policzyć wartość otaczających nas zasobów. Drewno, minerały, zwierzęta łowne, owoce runa leśnego, ryby i woda – wszystko ma swą cenę. Można je przecież sprzedać. Jednak taka eksploatacja, to nie wszystko, co może dać przyroda. Okazuje się, że można zarobić na czymś zupełnie innym niż eksploatacja złóż – nieskażona, naturalna przyroda to też cenny zasób!

1. ZADAJ UCZNIOM I UCZENNICOM NASTĘPUJĄCE PYTANIA:

- ⊗ Jak można czerpać dochody z otaczających nas zasobów przyrodniczych?
- ⊗ Czy eksploatacja zasobów to jedyna korzyść, jaką można osiągnąć? Dlaczego?

ROZWIŃCIE

35 MIN.

2. PODZIEL KLASĘ NA KILKUOSOBOWE GRUPY. ROZDAJ KARTKI I PISAKI. PRZECZYTAJ POLECENIE:

Zarządzacie gminą. Zostaliście wybrani do władz, ponieważ obiecywaliście rozwój i dobrobyt dla każdego. Niestety stoi przed Wami wiele trudności. Przeczytajcie materiał pomocniczy i zobaczcie, jakie macie możliwości spełnienia swych obietnic wyborczych.

Spróbujcie w grupach zaplanować działania wykorzystujące zasoby gminy, tak aby jak najwięcej ludzi odniosło korzyści. Idealną sytuacją byłoby pozostawienie przyszłym pokoleniom źródła zysku i niezniszczonej przyrody. Sprawdźcie, jakie macie zasoby i jak da się na nich zarobić. Wasz plan powinien zawierać wszystkie potencjalne zasoby gminy oraz sposoby ich wykorzystania. Wypiszcie mocne i słabe strony tego pomysłu. Można spróbować określić działania, które umożliwią efektywne wykorzystanie zasobów, tak aby lokalna społeczność osiągnęła maksymalną korzyść.

Nie bójcie się dyskusji, patrzcie na swoje pomysły krytycznie, pamiętając, że należy je wdrożyć w życie. Opiszcie, jak możecie je zrealizować. Czego musicie się nauczyć, co zbudować, ile pieniędzy na to potrzebujecie, ile możecie na tym zarobić? Może macie jakiś pomysł na promocję (np. hasło promocyjne)?

Młodzież może zaprezentować na forum klasy wyniki swojej pracy w postaci plakatów. Przypomnij, aby uwzględniono wszystkie zasoby gminy!

3. ZAPROŚ UCZNIÓW/UCZENNICE DO PREZENTACJI POMYSŁÓW.

Zachęć klasę do komentowania i dyskusji, wyjaśnij, że krytyka to ważny element działania. Dzięki innemu punktowi widzenia nasz pomysł może stać się jeszcze lepszy. Spróbuj wskazać najmocniejsze i najsłabsze punkty każdego planu. Omów z młodzieżą poszczególne etapy realizacji tych działań, a następnie wspólnie wybierzcie projekty z największym potencjałem.

4. SKIERUJ NASTĘPUJĄCE PYTANIA DO KLASY:

- Co będzie stanowiło największe problemy w trakcie realizacji Waszych pomysłów?
- Jakie grupy społeczne można zaangażować w ich urzeczywistnienie?
- Kogo musicie mieć szczególnie na względzie podczas wdrażania Waszych planów w życie?

Jak widać, wszystko przy odrobinie kreatywności i wyobraźni może być cennym zasobem. I co ważne, rozwój i dobrobyt wcale nie oznaczają eksploatacji złóż naturalnych. Można też zarobić na czymś zupełnie innym. Wykorzystanie przyrody jako atrakcji turystycznej, postawienie na regionalne zasoby przynosi lokalnym społecznościom zysk.

Nie zawsze musimy mieć obok siebie wielką puszcę, morza, jeziora czy też bagna. Liczy się pomysł, plan i ciekawy sposób promocji. Tak jak np. w Parku Narodowym Doniana, w Hiszpanii, chroniącym właśnie cenne przyrodniczo zasoby.

MATERIAŁ POMOCNICZY

„Było błoto, będzie złoto”, Marcin Siuchno, Stowarzyszenie Ptaki Polskie.

Gmina jest niewielka. Niestety nie ma tu dużych ośrodków miejskich, dominują malownicze, ale nienowoczesne wsie, zdominowane przez drewniane domy. Na terenie gminy jest jedno małe miasteczko. I ono nie jest bogate, ma za to zabytkowy rynek i położone jest w pięknym miejscu. Obszar gminy to lasy i nieużytki. Gleby są tu słabe, w większości uprawiane w tradycyjny, ekstensywny sposób. Wiele osób wciąż wypasa krowy, konie i owce.

Jedyny zasób gminy nadający się do spieniężenia to rozległe bagna w dolinie rzeki. Na szczęście nie są objęte żadną formą ochrony, gdyż w wyniku błędów formalnych dokumentacji przyrodniczej nie powołano tu obszaru Natura 2000. Niestety wciąż interesują się nimi przyrodnicy. Zwłaszcza ornitologzy/ornitolożki z całej Europy.

Dolina ta to jedyne bogactwo naturalne nadające się do eksploatacji. Można dzięki skromnym zasobom finansowym gminy zainwestować w kopalnię torfu lub też osuszyć bagna i stworzyć wielką farmę krów. Niestety z 2000 mieszkańców tylko 300 znalazłoby tu pracę.

Obiecaliście, wyborcy wierzą i ufają Wam. Oczekują polepszenia swego bytu. Macie coraz mniej czasu, a więc siadacie i wypisujecie walory swojej gminy, które można opodatkować lub sprzedać:

- 50 tysięcy hektarów bagiennych łąk,
- 1 nieuregulowana rzeka,
- 4 domowe wytwórnie serów,
- 50 hodowli owiec, krów i koni,
- 30 starych sadów, ale jabłka tylko dawnych odmian,
- 2 targowiska, gdzie zaopatruje się lokalna ludność,
- 100 drewnianych chałup,
- 10 miejsc, do których ciągną przyrodnicy/przyrodniczek ze świata,
- 5 lokalnych artystów,
- 2 lokalne zespoły muzyczne,
- 2 przyrodników,
- 1 dom kultury,

- 1 koło gospodyń wiejskich,
- 50 tysięcy złotych w kasie gminy.
- 300 drobnych rolników,
- 2 wielkich farmerów,
- rzadkie ptaki – kszczyki, rycyki, wodniczki, orliki, kuliki i mnóstwo innych (tylko przeszkadzają),
- zagubionych i zgubionych turystów/turystek zagranicznych,
- las, las i las.

Co można zrobić – opodatkować rolników/rolniczek, sprzedać torf, wyciąć las, sprzedać bagienne łąki? Przyciągnąć inwestorów/inwestorki, żeby zbudować fabrykę? Zyskamy dzięki temu tyle pieniędzy, że da się zrealizować choć kilka obietnic, przynajmniej przez jakiś czas. Można zbudować świetny park miejski i nowe chodniki.

Czy widzicie jakieś inne zasoby w swojej gminie? Inne rozwiązania? Czy pieniądze da się zarobić inaczej i wydać lepiej?

Może należy postawić na ludzi? Tylko co oni potrafią? Grać na skrzypcach, gotować swojskie jedzenie, robić dywany i koronki, strugać drewniane ptaszki i robić śmierzdzący ser. No nic nie umieją...

Cudzoziemcy/cudzoziemki – no ci to przynajmniej mają pieniądze, ale nie nocują w gminie, siedzą na bagnach, cały czas pytają o drogę i czegoś szukają, chyba restauracji i hotelu. Nie wiadomo, bo nikt nie zna języków obcych.

Jak z błotnistej gminy zrobić gminę znaną i bogatą? Jak błoto przemienić w złoto?

Przed Wami trudne zadanie, a czas i ludzie naglą...